

Da Hannekek Siebert

15 februari 2015 - 6de van Epifanie

2Kon 5: 1- 5 & 9 - 15

Mar 1: 39 - 45

Gemeente van Christus Jezus,

Er kwam iemand naar Jezus toe die aan huidvraat leed. Huidvraat is een woord van de Nieuwe Bijbelvertaling. Melaatsheid klinkt meer vertrouwd; melaatsheid; een ziekte die je huid kapot vreet. Zweren en bulten zijn een onaangenaam gezicht. Een afstotelijk aanblik, de rillingen lopen je al gauw over de rug en je hebt de neiging je hoofd af te wenden.

De huid is de eerste verbinding van jouw lijf met de buitenwereld. In kippenvel weerspiegelt de huid je angst of je ontroering. Het zweet dat je uit de poriën van je huid uit breekt. De huid als contactorgaan tussen jou en de wereld.

En als die huid kapot is, dan lig je letterlijk open. Dan ben je kwetsbaar. Dan ben je angstaanjagend open naar de buitenwereld. En als de geschreven en ongeschreven regels van de samenleving je dan ook nog eens het contact maken beletten. Als de angst voor besmetting je een paria maakt. Als het verboden wordt om je aan te raken, je te omarmen, een arm om je schouder te slaan. Drie dubbel kwetsbaar en eenvoudig uitgestoten.

Onrein ben je: niet bruikbaar voor de dienst aan God en aan mensen. Onrein; niet in staat deel te nemen aan het leven in de gemeenschap. Zo zijn onze manieren; jij staat buiten de kring en waag het niet een stap in onze richting te doen.

Op die wijze wonen vele onreinen tussen ons in. Mensen wiens aangezicht geschonden is. De mensen die je in het voorbijgaan wellicht nog netjes groet, maar die niet te dicht bij je moeten komen. Omdat je het dan niet meer weet. Omdat het leven dan ingewikkeld wordt.

Maar, die man die aan huidvraat leidt, doet wel een stap in Jezus' richting. Er komt iemand op hem af. Doorbreekt actief het isolement. Hij valt Jezus voor de voeten en zegt: "Als u wilt, kunt u mij rein maken."

En Jezus krijgt medelijden, zo schrijft de Nieuwe Bijbelvertaling. Welnu, dat is zacht uitgedrukt. Medelijden, ach, wat zielig...? Nee, Jezus is diep geraakt, innerlijk bewogen; in zijn binnenste geraakt; medelijden die je door merg en been gaat.

Vanuit die bewogenheid doet Jezus waar de man het meeste behoefte aan heeft: hij raakt hem aan. Jezus maakt letterlijk contact met de man. Jezus overbrugt zo de scheiding tussen de zieke en de gemeenschap.

Aanraking is in onze hedendaagse samenleving een ingewikkeld gegeven geworden. Op lijfelijk contact ligt een lading. In hulpverlening het meest stellig; ter voorkoming van ongewenste intimiteiten en ter bescherming van de cliënt. En soms is het lijfelijk contact het enige antwoord dat mogelijk is; een arm om iemand heen, voelen dat je bestaat. De scheiding tussen jou en mij lijfelijk overbruggen.

Jezus spreekt: "Ik wil het, word rein." En terstond, onmiddellijk, meteen, zoals bij Marcus zich alles met vaart en terstond voordoet, wordt de melaatse genezen.

Twee keer horen we: "als jij het wil" en; "ik wil het". En eerlijk gezegd heb ik moeite met dat "Ik wil het". Hoezo, "Ik wil het"? Hoe zit dat met dat 'willen'?

Heeft Jezus ook nog een keus om het niet te willen? Ondenkbaar toch? Dat Jezus hem antwoord: "kan wel zo wezen, dat jij het wilt, maar ik wil het niet?" Ik weiger te geloven in een beeld van God

die willekeurig mensen wel of niet geneest, naar Zijn Wil. De stap om een ander er fijntjes op te wijzen dat God blijkbaar jouw genezing niet gewild heeft, wordt dan klein.

Maar ook: hoezo; “ik wil het”? Wij mensen hebben met onze wil zoveel bereikt. ‘Als je het maar wilt’, kreeg ik vroeger vaak te horen. En ook ja, ik zeg het tegen mijn kinderen; je kunt alles bereiken, als je het maar wilt! En als je het dus niet bereikt, heb je het ook niet écht gewild. En daarmee wordt aan die wil een ongekende kracht toegedacht. Een kracht die door alle grenzen heen breekt. Een ijzeren wil wordt al gauw een ijzeren wals die alles en iedereen opzij zet.

En dan toch, zo denkend aan onze eigen sterke wil, dan komt de smeekbede “als jij het wil” toch weer heel dichtbij. Want in hoeverre willen wij echt de genezing van de uitgestotene? In hoeverre willen wij de heling van wie geschonden en verstoten uit onze samenleving leeft?

Versta me niet verkeerd; in een allereerste reactie zeggen we: natuurlijk willen we dat er heling, gezondmaking is, dat iedereen deel uit maakt van de gemeenschap!

Ja, en toch, ook. Kunnen we dat aan? Kunnen we die samenleving aan? Waar ieder vanzelfsprekend verbonden is? Of hebben wij het ‘wij’-binnen-in-de-kring en ‘zij’-buiten-onze-kring nodig om overzicht te bewaren, om onze eigen angsten te bedwang te houden?

Jezus zegt: “Ik wil het”, en hij voegt daad bij het woord. Hij strekt z’n hand uit. Raakt aan. Maakt contact. Zo toont Jezus welk Koninkrijk deze God voor ogen staat: in het doorbreken van alle sociale grenzen, in het opheffen van door mensen opgetrokken barrières, door letterlijk contact te maken, komt Gods verlangen aan het licht: een barmhartige, bevrijdende en vergevingsgezinde Koning die contact met jou en mij zoekt, muren slecht, isolement doorbreekt.

Maar, daarmee nog niet eind goed al goed.

Het verhaal van de genezing van de melaatse krijgt een wonderlijke draai. Jezus is ‘tot in zijn ingewanden bewogen’ bij de aanblik van de melaatse man, maar na de reiniging gaat hij plots heftig tekeer tegen de man. Hij vermaant hem streng, briest tegen hem en stuurt hem weg. De heelwording van de ene mens, blijkt niet zonder gevolgen voor de andere mens. De melaatse wordt terstond rein, maar Jezus komt niet ongeschonden uit deze ontmoeting.

Naast de woede zegt Jezus de man ook te zwijgen. De genezen melaatse mag niemand vertellen van het gebeuren. Hij moet, overeenkomstig de wet, naar de priesters gaan om zich rein te laten verklaren. “Als getuigenis voor de mensen”.

Maar de man bazuïnt zijn genezing wel rond, hij predikt het goede nieuws! Zo is hij in feite de eerste zending, nog eerder dan Jezus’ leerlingen gaat hij verkondigen!

En Jezus? Hij is in de steden van Galilea Persona non grata geworden. De melaatse kwam als uitgestotene uit de eenzame plaatsen naar Jezus toe. Hij werd aangeraakt door Jezus en werd gereinigd. Vervolgens gaat hij optreden als verkondiger, en verdwijnt Jezus naar de eenzame plaatsen. Hij wordt zelf een onreine, uitgestotene. Hij houdt zich op waar de melaatsen huizen, ver weg van de gemeenschap van reine en gezonde mensen.

Een uitbeelding, illustratie van de lijdende Knecht des Heren die ‘onze ziekten op zich genomen heeft en onze smarten gedragen’. ‘Hij ruilt met ons op vreemde wijs’, zingt een kerstlied.

De helper van de wees en de weduwe, de vluchteling en de gevangene wordt niet met open armen ontvangen. Het is nog niet zo ver, met dat Koninkrijk van God. Het staat te gebeuren en het breekt door. Van alle kanten komen de mensen Jezus zoeken, zegt het evangelie. Tallozen hunkeren naar bevrijding uit het isolement en brengen zo Hem terug in deze wereld.

Waar mensen elkaar durven raken, zich durven laten beroeren door meegevoel met een medemens, daar verandert iets: daar bloeit de hoop, daar groeit gemeenschap. Daar wordt bevrijding werkelijk.

Moge het zo zijn. Amen.